

Sterker door STerK: SchemaTherapie voor emotieregulatieproblemen bij Kinderen

Moniek Coorn-Baaij,
Klinisch psycholoog-psychotherapeut/junior
schematherapeut/supervisor VGct

Vanessa Koetsveld, GZ-psycholoog i.o. tot specialist/
senior schematherapeut
Jeugd ggz Dimence Groep

VGct najaarscongres 2025

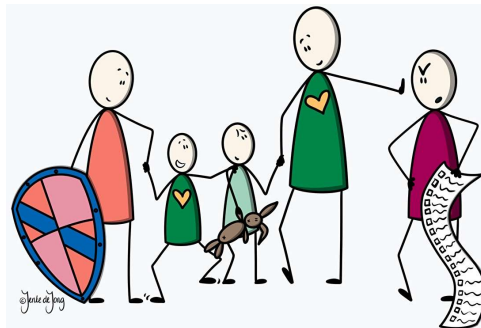

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

1

Programma

- Introductie schematherapie
- Schematherapie bij kinderen
- Praktische toepassing: demonstratievideo's en tips

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

2

Basisbehoeften (Young et al., 2005)

1. Veiligheid en verbondenheid
2. Autonomie
3. Zelfexpressie
4. Realistische grenzen
5. Spontaniteit & spel
6. *Rechtvaardigheid**
7. *Coherentie**

*Arntz e.a., 2021

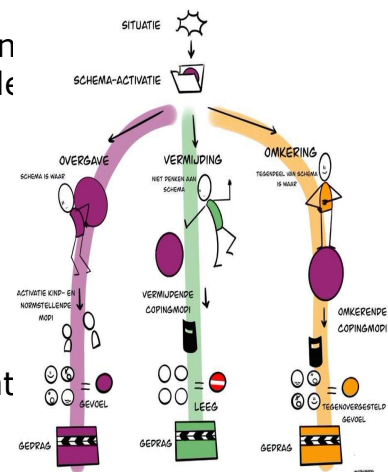

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

3

Schematherapie: kernconcepten

- **Schema's:** diepgewortelde overtuigingen die de perceptie van jezelf, anderen en de wereld kleuren.
- **Copingstrategieën:** manieren van omgaan met deze schema's - overgave, vermijding, omkering(overcompensatie)
- **Modus:** een gemoedstoestand die op dat moment je gedrag, gevoelens en gedachten bepaalt.

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

4

Therapeutische relatie

Er wordt altijd gewerkt vanuit de therapeutische relatie, waarin centraal staan:

- Limited reparenting
- Empathische confrontatie
- Limit setting

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

5

Waarom schematherapie bij kinderen?

- Emotieregulatie (ER) problemen bij kinderen zijn geassocieerd met verhoogd risico op o.a. depressie, angst en gedragsproblemen, vaak voortdurend in volwassenheid. Vroege interventie noodzakelijk (Garber & Dodge, 1991; Cole et al., 2017).
- Veel behandelingen voor ER problemen zijn stoornisgericht, en kinderen met diffuse klachten profiteren hier niet van.
- Kinderen hebben al een (tendens tot) modi en schema's, wat indicatie tot behandeling geeft.
- Behandeling kan zich richten op het doorbreken van de intergenerationele overdracht, vanwege gelijktijdig werken met kind én ouders
- Spel past goed bij ontwikkelingsleeftijd, zeker bij sociaal emotioneel jongere kinderen
- Spel is in zichzelf experientieel

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

6

Aanpassing aan kind en jeugd

- Schema's en modi zijn nog niet uitontwikkeld. Ze kunnen vooral worden gezien als een predispositie.
- Er wordt meestal gewerkt vanuit de modusgerichte speltherapie, waarin door speelsheid en beweging, passend bij het ontwikkelingsniveau van het kind, verandering wordt bewerkt.
- Er worden met de modi gewerkt ('kanten van jou') en niet met schema's. Er is nog geen gezonde volwassene!
- Inzet van ouders: ouderschemacoaching/ schematherapeutische ouderbegeleiding met ruimte voor de basisbehoeften

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

7

Uitdagingen

- Maken casusconceptualisatie
- Herkennen en meten modi bij kinderen
- Motivatie en veranderbaarheid bij gehele systeem
- Kind zit nog in zijn(niet-gezonde) systeem, wat tot bijv. loyaliteitsconflicten leidt.
- Het ontbreken van effectiviteitsonderzoek maakt dat we nog niet weten of ST voor kinderen werkt.

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

8

Modusgerichte speltherapie¹

- Basis is het modusmodel
- Toepassing van dezelfde technieken als bij volwassenen (behalve imaginatie)

¹(Boots, Nijhoff-Huyse & Loose, 2020)

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

9

Onderzoek bij Jeugd ggz Dimence Groep

- **Onderzoeksvraag:** Wat is het effect is van schematherapie voor kinderen (ST-K) van 8 t/m 11 jaar op
 - ER problemen
 - Aanwezigheid van de modi
 - Kwaliteit van de ouder-kindinteractie
- SCED onderzoek bij 6 kinderen met hun ouders
- Behandeling bestaat uit:
 - 25 sessies voor het kind
 - 10 sessies voor de ouders
 - 5 ouder-kindsessies

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

10

Deel 1: Behandeling van het kind

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

11

Deel 2: Ouderbegeleiding

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

12

Emotiecoaching ouders

Stappenplan

- Stap 1: Wees je bewust van de emoties van je kind.
- Stap 2: Zie de emotie als een moment om met je kind te zijn en hem/haar iets te leren.
- Stap 3: Luister empathisch en geef erkenning voor de gevoelens.
- Stap 4: Help je kind emoties te benoemen met woorden.
- Stap 5: Stel grenzen terwijl je je kind leert problemen op te lossen.

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

13

Deel 3: Ouder-kindsessies

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

14

Tips en tools voor morgen in de praktijk (1)

Enkele mogelijke materialen en technieken:

- Maken van een therapiedoos: binnen / buitenkant
- Beelden zoeken voor de modi: bijv. maskers maken, symbolen kiezen, zoals dieren/poppen etc.
- Werken met matroeskja's
- Interviewen van de modi (variant op stoelentechniek)
- Verhalen maken, uitspelen en rescripsten (schrijven, poppenkast, strips)
- Brief aan het kind in Jip en Janneke-taal over modusmodel
- Knutselen
- Beschermers bouwen in de PMT-zaal
- Vrij spel

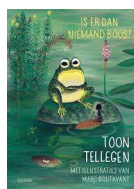
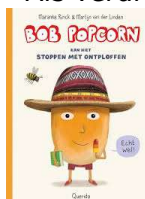
Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

15

Tips en tools voor morgen in de praktijk (2)

Boekentips:

- Het meisje dat nooit fouten maakte
- De leeuw in de muis
- Is er dan niemand boos?
- Pjotter zegt altijd 'ja'
- Bob Popcorn kan niet stoppen met ontploffen
- Als verdriet op bezoek komt

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen

16

Bedankt voor jullie aandacht!

Ideeën over schematherapie bij kinderen, of meedenken?
Mail Vanessa op v.koetsveld@jeugdggz.com

Jeugd ggz ondersteunt kinderen en jongeren met psychiatrische problemen